

Utbildningsdepartementet Stockholm

Diarienummer U2020/02667/S

BROSKOLAN - ÖRNSKÖLDSDVIKS KRISTNA SKOLA
Remissyttrande SOU 2020:28, “En mer likvärdig skola”

Broskolan - Örnsköldsviks Kristna skola

Broskolan AB är en fristående huvudman som driver grundskola och förskola med konfessionell kristen inriktning i Örnsköldsviks kommun. Huvudmannen driver tre förskoleavdelningar, fritidshem samt grundskolan F-9 som omfattar totalt ca 40 barn och ca 100 elever. Broskolan startades hösten 2000. De övertygelser som bars av grundarna präglar fortfarande verksamheten: ett prioriterat arbete med värdegrunden, ordning i lärmiljön så att elever kan lära och lärare kan undervisa enligt bästa tänkbara förutsättningar, höga förväntningar på att eleverna kan lyckas att lära. Det värdegrundsarbete som bedrivs ska skapa normer och vanor hos eleverna och också ge eleverna en social kompetens och riktning som ska ge dem livslång nytta i vuxen-/yrkeslivet.

Broskolan har en betydande andel av eleverna som inte bor i direkt närhet till skolan utan istället har skolans barn och elever en stor geografisk spridning avseende deras boende, även många elever är lokaliserade till områden med socioekonomiska utmaningar.

Broskolan har en elevsammansättning som klart kan ses överstiga nationella nivåer för olika grader av NPF (Neuropsykiatriska funktionshinder). Broskolan har en väldigt hög andel utbildade och legitimerade lärare, lärare som är motiverade att arbeta med de barn och elever som är inskrivna vid skolan. Broskolan har förmånen att få elever även från andra orter, städer och länder som aktivt söker sig till skolan eftersom Broskolan är en av de få konfessionella friskolor som finns i Sverige.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Om skolval samt kriterier vid översökning (kap 5 & 6 i utredningen)	5
Om lika villkor gällande skolpengen för friskolor kontra kommunala skolor (kap 7 & 8 i utredningen)	9
Om sammanslagna statsbidrag och Skolverkets föreslagna roll samt Skolinspektionen (kap 9 i utredningen)	13
Epilog	16
Bilaga1: Internationella konventioner som fastslår rätten till religiösa skolor.	17

Sammanfattning

Broskolan anser att utredningen missar de frågor som är verklighetsanknutna gällande svensk grundskola, istället verkar utredningen vara driven av ideologiska motiv baserat på en grundidé om att ha en centralstyrd skola där inga privata aktörer kan komma att vara konkurrenskraftiga eller organisationsmässigt långlivade. Istället bör utredningen ha fokuserat på hur svensk grundskola ska skapa attraktionskraft för lärare, ordning i lärmiljöerna, högre måluppfyllelse för samtliga elever oavsett socioekonomisk bakgrund. De verkligt stora frågorna är därmed på ett direkt sätt fullständigt oberörda. Detta förslag bygger på en övertygelse att statlig styrning myndigheter ska ersätta det självständiga ansvaret för både vårdnadshavare och elever samt huvudmän.

Kvotering som grund vid intag utifrån elevers föräldrar bakgrund eller lottdragning bör omedelbart avvisas som huvudmetoder för intagning till skolor med fler sökande än platser.

Principen om "lika villkor" diskvalificeras direkt genom utredningens förslag om att drastiskt sänka skolpeng för friskolor. Att skolor ska ha "lika villkor" – dvs att varje elevs utbildning ska finansieras med samma skolpeng oavsett val av skola uppfylls därigenom inte allt, istället prioriteras den kommunala skolans budget.

En kommunal budget för skolan som om den går med plusresultat ett år kan komma att sänka elevpengen för de kommunala skolorna inför kommande budgetår och därmed ytterligare sänka de fristående skolornas skolpeng.

Förslaget skulle vid ett genomförande i princip stoppa all utbyggnad av friskolor inom grundskolan. Elevprognoser nationellt visar på ökade utmaningar kring elevantal i framtiden, de år som behov av nya skolor, elevplatser behövs blir därmed avsevärt svårt att nå från kommunalt håll. Uppsättande av tillfälliga skolbaracker kan inte heller det ses som likvärdig en traditionell skolan. Nybyggnationer av kommunala skolor är något som bevisligen är en omfattande beslutsprocess och långdragen slutförning inom kommunal verksamhet.

Broskolan anser att utredningen inte genomfört någon risk eller konsekvensanalys av utredningens förslag. Inte någon verklighetsförankrad analys av konsekvenserna för friskolorna och därmed inte heller för skolväsendet som helhet i Sverige. Vårdnadshavarnas valfrihet är en förutsättning för att friskolor ska fortsätta bedrivas.

Samtliga elever som är inskrivna på en friskola har vårdnadshavare som aktivt valt att ta ansvar att sätta sina barn på den friskolan, något som inte alls kan sägas om alla elever som går i kommunal skola. Det är beklagligt att utredningen inte tar i beaktande vårdnadshavarnas förmåga, vilja eller kompetens att själva välja det bästa för sina barn.

Broskolan avvisar utredningen.

Om skolval samt kriterier vid översökning (kap 5 & 6 i utredningen)

Broskolan kan utan invändningar acceptera införande av ett obligatoriskt aktivt skolval. Man bör förstå rätten att familjer får möjligheten att på eget initiativ byta skola, detta är väldigt viktig likväl som ett ursprungligt val av skola.

I enlighet med vad vi anfört tidigare i texten ovan är det centralt att förändringar inte upphäver en huvudmans ansvar för verksamheten och kontroll över verksamheten. Detta tydliga ansvar för huvudmännen är i sin tur en förutsättning för att Skolinspektionen också ska kunna kontrollera om huvudmän arbetar fullt ansvarigt för resultaten. Vi avvisar därför utredningens förslag till vad den benämner "gemensam antagning" och "samlad valperiod".

Skolkostnadsutredningen från 2014 visade att med "gemensam antagning" skulle det innebära

"att fristående skolor inte längre var ansvariga för antagning och urval till den egna verksamheten. En sådan ordning måste anses vara ett principiellt avsteg från den idag rådande principen om lika villkor mellan fristående och kommunala verksamheter, där enskilda huvudmän har hela ansvaret för sin egen verksamhet."

Skolkostnadsutredningen gick sedan vidare och föreslog en rättsligt reglerad form för anmälan av intresse för en skola. Den skulle motverka risker för manipulation och underlätta Skolinspektionens granskning av att angivna intagskriterier tillämpats objektivt.

Broskolans huvudman är väldigt noga med att regler för intag kontinuerligt följs.

Skolinspektionen har i relation till detta obegränsad rätt att kontrollera att intagningen vid fristående skolenheter har gått rätt till i enlighet med riktlinjer från såväl Skolverket som Skolinspektionen.

Vi vill vidare erinra om att i Örnköldsviks kommun har Broskolan en god och tydlig kontakt med aktuella delar av bildningsförvaltningen i arbetet med att informera om skolbyten, vilka elever som är inskrivna mm. Oftast handlar den kontakten om att det är Broskolan som tar emot elever från kommunala skolor, inte motsatsen. I detta konstruktiva samarbete mellan kommunen och Broskolan hjälper vi vidare varandra med informationsutbyte som underlättar en god planering inte minst när det gäller skolstrategier, ansvar, samt handlingsplaner gällande Covid-19 pandemin.

För nya skoletableringar är ju ett sådant samarbete numera lagstadgat. Den kommunala verkligheten varierar tydligt över landet, med många glesbygdskommuner som inte har någon friskola alls. I andra fall finns många friskolor, med i sin tur elever från många olika kommuner, och där man funnit former för ett gott informationsutbyte.

Det förslag som nu kommer genom utredningen som förespråkar ett totalt statligt övertagande av intag och köer anses av oss som friskola helt oacceptabelt. De negativa konsekvenser som detta skulle medföra i samhället, för vårdnadshavare samt elever är svårt att ens överblicka. Därtill kommer de ökade kostnaderna för samtliga parter.

Möjligheten för vårdnadshavare att vända sig direkt till Broskolan som huvudman och därigenom direkt anmäla intresse att antas till vår skola skola är en betydelsefull del av vårt totalansvar för verksamheten och dess förändringar. Detta gör att vi kan hålla kontinuerlig kontakt med vårdnadshavare som anmält intresse, ge dem möjlighet att besöka och lära känna skolan närmare mm. Framförallt fungerar ansökningshandlingar som en viktig faktor för framtida planering.

För många år sedan lade Friskolornas riksförbund fram förslaget att genom Skolinspektionen ska framgångsrika skolor kunna ges en allmän certifiering som ska underlätta för skapande av nya skolenheter hos huvudmän i syfte att korta köer och snabbt kunna tillvarata studietiden för elever som står i kö. Detta förslag från Friskolornas riksförbund har den utredning som detta remissyttrande bemöter valt att inte på något sätt beakta under utredningens gång för att "skapa en mer likvärdig skola"

En av de grundkrav som Skolinspektionen ställer upp inför ett beviljande att starta en ny enhet är att det finns belägg för att tillräckligt vårdnadshavare visat intresse att skriva in sina barn vid skolan. Expansion eller nyetablering av såväl förskolor, grundskolor och gymnasieskolor underlättar även för kommunerna, kommuner som inom sin egen organisation har betydligt längre processer för att själva bygga skolenheter.

Utredningens förslag skulle i verkligheten omöjliggöra nyetablering av friskolor i hela landet, eftersom riskerna skulle bli helt ohanterliga om huvudmannen för en friskola endast med en kort tids förvarning skulle få information om vilka elever som kan komma att sättas på skolan.

Utredningens förslag går i motsatt riktning mot att minska kötider. För att en skolas ekonomi ska gå ihop fordras att den når ett visst antal elever per klass, givet ett system med skolpeng per elev. Om en skola först sent på våren, efter att begränsningar iakttagits och pedagogisk personal anställt, får besked om att vissa klasser är halvfulla, kan det bli katastrofalt. Detta

gäller både friskolor och kommunala skolor. För en friskola finns ingen annan som täcker hastigt uppkomna underskott, istället bär friskolan det egna ansvaret för ekonomin totalt.

En viktig aspekt av att som huvudman och skola förfoga över sin kö rör själva skolstarten, det är alltid en viss variabel i elevintaget veckorna innan och efter skolstarten i augusti. Notera till detta att även Statistiska Centralbyrån årligen återkommande inte förrän 15 oktober kräver in uppgifter gällande grundskoleelever. Att i någon form tillsätta och tillämpa ett statligt system med någon form av myndighet som arbetar kring detta kommer kraftigt försvåra en smidig skolstart om information först måste gå via en myndighet som i sin tur har handläggningstider mm innan de leder information vidare till aktuell skola.

Utredningen menar uttryckligen och tydligt att kötider inte längre ska få tillämpas vid antagning. Kötider är endast aktuella för de skolor som har hög attraktivitet,

Broskolan vill tydligt avvisa utredningens antagande att föräldrar skulle vara oinformerade och inte veta vad de gör. Samtliga vårdnadshavare till elever inskrivna vid Broskolan har själva gjort informerade aktiva val för att få sina barn inskrivna vid skolenheten.

Utredningen verkar i sin helhet ha missat vårdnadshavarperspektivet, nedvärderar vårdnadshavarnas omdöme och förmåga. I utredningens hänvisning till barnkonventionen verkar utredarna medvetet undvika att citera de artiklar som konventionen har kring vårdnadshavarnas roll och ansvar att välja en skola som står i relation till deras egna övertygelse och prioritering.

En begäran att vårdnadshavare ska vara aktiva, och att tidig anmälan prioriteras över en sen anmälan uppfattas av de flesta som legitimt. Utöver detta är det kriteriet även lätt att kontrollera och uppfatta för samtliga. Om en skola har kö in till årskurser innebär detta att med övervägande sannolikhet att skolan har god kvalitet, en skola av god kvalitet är att anse att det tydligt faller inom intresset för såväl utbildningsväsende som samhället i stort. Kriteriet kring köplatser är att klart anse som objektiva då det är helt irrelevant för vårdnadshavarnas socioekonomiska bakgrund. Kriterierna lottning och kvotering framstår därtill som rent förkastligt i relation till kökriteriet. Utredningens fåtal referenser till de som kallas skolspår och förtur för syskon är i sammanhanget för utredningen att endast anses som spel för galleriet där man troligen hoppas kunna dölja sina mera drastiska inslag.

Utredningen redogörelse för vad de kallar närhetsprincipen kan genom en enkel riskanalys ytterligare försvåra boendesegregationen ytterligare då de familjer som är mera resursstarka

enklare än andra kan flytta till områden som har mera attraktiva skolor. Närhetsprincipen bör alltså därmed i förlängningen endast verka till att förstärka den bostadssegregation som redan finns i vissa områden samt sprida den till nya områden.

Det är oroväckande att staten avser minska möjligheterna för vårdnadshavarna att ta ett aktivt ansvar för sina barn.

Det enklaste sättet att beskriva vad lottning och kvotering innebär gällande antagning till skolor är att sammanfatta det som att det är godtycke satt i system. Om man vänder på perspektivet eller drar det ännu längre så kan man dra liknelsen till yrkeslivet, att man lottar och kvoterar in personal på en arbetsplats kan knappast några nämnvärda positiva effekter ses förutom om man önskar en kommunistisk eller socialistisk stat som kontrollerar samhället.

Vi kan inte forcera fram jämlikhet i utfall, vi ska dock alltid sträva efter att ha jämlikhet i möjligheter så långt det möjligen kan gå i våra samhällen.

Om lika villkor gällande skolpengen för friskolor kontra kommunala skolor (kap 7 & 8 i utredningen)

I dagsläget beräknas skolpengen i Örnsköldsviks kommun först efter samtliga kostnader för deras egna myndigheter redan finansierats. Ingen tydlig transparens finns på något sätt gällande detta mot friskolorna i kommunen. Denna reduktion av skolpengens omfattning är troligtvis omfattande eftersom Örnsköldsviks kommun tillhör en av de kommuner som tydligt ger minst elevpeng bland alla kommuner i Sverige inom grundskolan. Denna princip är dock politiskt beslutad, ett beslut som utredningen nu ytterligare vill försvåra för friskolor genom att upprätta en ännu större skillnad gällande elevpeng mellan kommunala skolor och friskolor.

Den ordning för "lika villkor" som riksdagen införde för tio år sedan anser Broskolans huvudman inte ytterligare ska försämrats för friskolor. Det är inte acceptabelt att man medvetet väljer att ge ut olika ersättning för en elev baserat på om denne är inskriven på en friskola eller en kommunal skola. Utan tvivel kan utredningens förslag till märkbart sänkt skolpeng för friskolor vara förödande för existensen av friskolor inom svensk grundskolan. Vidare skulle detta innebära ett stopp för all expansion av friskolor, därmed därmed minskar även vårdnadshavarnas valmöjligheter och ökar problemen för redan överbelastade kommunala huvudmän.

En extrem överrepresentation av huvudmännen inom friskolor driver en eller högst två skolenheter, därtill skulle denna utrednings innebörd i fråga om drastiskt minskad skolpeng inom en kort tidsram kunna innebära omfattande nedläggningar eller slutet för friskolor i svenskt skolväsende eftersom huvudmännen ofta drivs av eldsjälvar, föreningar, stiftelser mfl med små marginaler.

Utredningen saknar en omfattande riskanalys gällande friskolor i Sverige i relation till utredningens förslag om drastiskt minskad skolpeng. Samtliga ansvarsområden som utredningen pekar på gällande motivationen till minskad skolpeng är områden som respektive huvudman för friskolorna redan betraktar i sin ordinarie verksamhet.

Broskolan har under 20 år verkat för att hantera brustna skolsituationer från ett omfattande antal elever som kommer från kommunala skolor, situationer där eleverna som kommit till Broskolan har fått en chans till nystart och upprättelse. Ingen extra ersättning från Örnsköldsviks kommun till Broskolan har givits.

I takt med nationella prognoser för ökade barnkullar i Sverige och därmed ökade behov av elevplatser inom grundskolan så ser Broskolans huvudman det som klart motsägelsefullt att utredningen i sin helhet vill minska chanser och förutsättningarna för friskolor att bedriva sin verksamhet.

Utredningen konstaterar gällande skolpengens post för låga lokalkostnader inom kommunala skolor så här:

”Till en del är detta helt logiskt eftersom exempelvis lokalkostnaderna per barn naturligen minskar då fler barn skrivs in i varje klass. I viss utsträckning gäller detta även undervisningskostnaderna [...] Den vikande kommunala finansieringen per elev kan i hög utsträckning bero på en naturlig anpassning av skolbudgeten till den variation i kostnad per elev som volymförändringar kan motivera.”

Den ideologiska logik som detta innebär har inneburit en i många fall svag utveckling av elevpengen under många år samt mest troligt även en försämrad måluppfyllelse samt dålig skolkultur eftersom kommunala skolor ofta har betydligt större klasser än jämfört med friskolor.

Det som gör dåliga skolor till dåliga skolor är inte en likvärdig elevpeng, utan istället en avsaknad av kraft i att genomföra förändringar på skolorna som är drabbade.

De mest återkommande vitesförelägganden som givits ut från Skolinspektionen under flertalet av de senaste åren är gällande kommunala huvudmän i Göteborgs, Malmö samt Botkyrka kommun.

Utredningen förutsätter att det är enkelt för friskolorna att fylla sin kapacitet, något som inte stämmer. Kommuner däremot kan själva fördela elever mellan sina skolor inom samma kommun, något som inte friskolor med enskilda skolenheter kan göra. Vid nyetablering för en friskola behöver friskolan själv ta omfattande etableringskostnaderna långt innan någon skolpeng kan börja betalas ut. Det tar flera år innan investeringen återbetalats.

Etableringskostnader inom kommunala huvudmän täcks enkelt genom omfördelad budgetering men ändå tar kommunala huvudmän ofta omfattande tid på sig och betalar ut betydligt högre summor vid nyetablering än vad fristående skolor gör. Kommunala nyetableringar innebär dessutom inte på något sätt att kommunerna ändrar i elevpengar som sedan på något sätt kommer friskolors elever till gagn genom ökad elevpeng. Till detta kan sedan nämnas att kommunala huvudmäns existerande skollokaler redan i dagsläget sedan många år tillbaka har renoveringsbehov som inte efterhålls.

Utredningens kommentarer om att kommuner som huvudmän har fasta eller delvis fasta kostnader som är svåra att variera från år till år gäller självfallet även friskolor på samma sätt. Att anta något annat är som att anta att friskolor inte har exempelvis hyresavtal, eller andra fasta kostnader. Utöver detta har friskolor ett betydligt mer begränsat inflytande över intäkterna. Som aktiebolag betalar Broskolan bolagsskatt till staten, detta till skillnad från kommuner som huvudmän. Friskolor har en otroligt mera riskfylld existens än kommunala huvudmän.

Utredningens övervägande att skapa ett schablonavdrag på skolpengen till friskolor om tio procent korrelerar inte vare sig med den vinstbeskrivning som utredningen har redogjort för friskolor i Sverige under perioden 2016-2018 som för friskolor var 1-3% per år beroende på år. Om man dessutom ställer krav på friskolor att ha en god ekonomisk hushållning som motsvarar ca 2% vinst för att kunna hantera exempelvis årsvis minskade elevkullar men ändå kunna bedriva undervisning och utbildning av god kvalitet och behålla utbildade lärare tills elevkullarna återgår till hållbara nivåer så blir det än mer tydligt att utredningen är ett ogenomtänkt ideologiskt led i att kullkasta friskoleväsendet.

Principen om "lika villkor" faller på alla områden om man väljer att ge elever olika elevpeng i en och samma obligatorisk skolform baserat på vilken skola de väljer men ändå ställer samma krav på kvalitet inom friskolan som den kommunala skolan.

Skollagens kapitel om grundskolan, 10 kap. 38 § lyder som följer:

"Grundbeloppet ska avse ersättning för:

- 1. undervisning,*
- 2. lärverktyg,*
- 3. elevhälsa,*
- 4. måltider,*
- 5. administration,*
- 6. mervärdesskatt, och*
- 7. Lokalkostnader.*

Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna grundskolan."

Ovan nämnda delposterna i skollagen preciseras i Skolförordningen, 14 kap. Redan i dagsläget har denna skrivelse medfört att lokalkostnadsersättningen som redovisas från kommuner mot friskolor kraftigt skiljer sig mellan kommuner respektive att den delposten redovisas klar godtyckligt och utan transparens. Ytterligare beslut som fattades gällande

socioekonomiska tillägg har även de belagts med klara brister i transparens och likvärdighet mellan kommuner. Detta i sin tur innebär att förvaltningsdomstolar oftare får svårare och svårare att avgöra likvärdigt i de fall friskolor väljer att anmäla förvaltningsbesvär mot kommuners skolpengsbeslut. Orsaken till att förvaltningsdomstolar har denna svårighet är att det saknas en tydlig rättslig grund för kommunal transparens i frågorna.

Den samlade bild som detta ger är att redan idag är rättssäkerheten gällande kommunernas skolpengsbelut klart varierad och medför inte lika villkor för kommunala skolelever gentemot friskolors skolelever. Detta kommer genom denna utrednings förslag YTTERLIGARE att försämrats med förslagsvis 10%.

Ytterligare anförande mot ojämna och osäkra beräkningar inom delposter till skolpengen inom kommuner kan enkelt göras men med fördel bör en diskussion vad en korrekt utgångsnivå för elevpengen är göras.

1. Hur stor bör skolpengen vara enligt principen om "lika villkor"? samt
2. Vilka preciseringar och justeringar behöver göras i såväl lag som förordning för att göra en korrekt beräkning?

Besvärsrätten är en central del av 2009-års "lika villkor-beslut". Den är redan nu allvarligt försvagad genom otydligheter och svagheter i den statliga regleringen av skolpengen. Det är oerhört uppenbart att den nyordning som utredningen föreslår skulle leda till betydande skillnader i behandlingen av ersättningen till friskolor mellan kommuner beroende på om den politiska majoriteten är för friskolor eller emot friskolor.

Om sammanslagna statsbidrag och Skolverkets föreslagna roll samt Skolinspektionen (kap 9 i utredningen)

Utredningen ger förslag om att sammanslå alla statsbidrag, även om skälen för detta kan vara många eftersom statsbidragen är abstrakta i sitt ansöknings och redovisningsförfarande med svåra kalkylblad och politiskt profilerade kravtexter så finns det svårigheter med att sammanslå statsbidragen. Svårigheterna i detta innefattar bidragens målsättning, en eventuellt ny kravbild på skolorna där samtliga syften ska uppfyllas gällande utveckling av skolbibliotek, förstärkningar inom elevhälsan, entreprenörskap i skolan, satsningar på nyanlända, läxhjälp, elev- och föräldraorganisationer, specialpedagogik, läslyftet, internationella kunskapstävlingar och MÅNGA flera kravbilder från idag existerande statsbidrag skulle innebära en ogenomförbar skolutvecklingsplanering på såväl stora som små skolenheter.

I Örnköldsvik ser Broskolans huvudman redan idag att statligt stöd i form av statsbidrag avräknas den elevpeng som Broskolan får från kommunen. Ingen märkbar transparens i huruvida Örnköldsviks kommun verkligen sökt statsbidragen för sin kommunala skolor finns att tillgå för att avgöra om den avräkning som görs för Broskolans skolpeng är korrekt eller inte. Med säkerhet kommer detta att utnyttjas vidare i omfattning inte bara av Örnköldsviks kommun men även övriga 289 kommuner gällande att reducera skolpengen till friskolor.

Redan idag ser många friskolor inga bakgrunder till hur socioekonomisk kompensation räknas till eller från de skolpeng som de får ta del av, utredningens kommentarer och belysning av fenomenet om systematiska brister inom vissa skolor kan inte anses motiverat att kompenseras av extraanslag i form av pengar.

Bristande förutsättning kan dock vara ett bättre incitament för stöd i någon form, kanske genom att sätta in statliga resurser i kvalitetshöjande syfte.

I utredningen framkommer sektorsbidragen som ett sätt för Skolverket att stärka och öka sin makt över huvudmännens skolor eftersom bidragen kommer att bli så omfattande att huvudmännen inte kan bortse från bidragen.

Utredningen redogör följande:

”För att erhålla statsbidrag ska huvudmannen utifrån analyser av den egna verksamhetens utvecklingsbehov sammanställa en treårig handlingsplan för att stärka likvärdighet och undervisningskvalitet. Resultatet av handlingsplanen ska följas upp och redovisas. Statens skolverks regionala organisation ska följa huvudmännens arbete.”

Broskolans huvudman avvisar detta eftersom det omedelbart skulle innebära en tydlig ökning i makt för Skolverket inom och gentemot fristående huvudmäns skolenheter.

Notera följande:

1. Utredningens förslag bygger på att treårsplaner är det som ska leda till ökad undervisningskvalitet. Att en skola har en god skolkultur bygger tydligt på det värdegrundsarbete som bedrivs lokalt och inte den övergripande sektorsinriktade abstrakta skrivelsen som en huvudman lämnade in till Skolverkets regionala organisation 1, 2 eller 3 år tidigare.
2. Utredningen underminerar den roll som Skolinspektionen i dagsläget har med tillsyn av skolor samt kvalitetsgranskningar. Om utredningen får sin vilja igenom i enlighet med hur den är framskriven kommer detta att leda till att Skolinspektionen avskaffas. I dagsläget är Skolverket den myndighet som är normgivande samt tolkande och Skolinspektionen är den myndighet som är kontrollerande. Denna uppdelning är bra för svenskt skolväsende enligt Broskolans huvudman.
3. Utredningens innebörd gällande treårsplanerna kommer att innebära att huvudmän kan komma att mista det konsoliderade statsbidragen om Skolverkets regionala organisation finner redovisningen från enskild huvudman ej godkänd. I dagsläget gäller dessa eventuellt ej godkända redovisningar enskilda bidrag med mindre omfattande summor än än det tänkta sammanslagna sektorsbidragen. Även om Broskolan i dagsläget endast har en skolenhet och därför rimligt kommer att innefattas inom en enda region kan Broskolan solidariskt notera att för huvudmän som bedriver sin verksamhet på en bredare nationell front med skolenheter inom flertalet regioner kommer att få hantera flera olika sektorsbidrag, därtill mest troligt flera olika sorters tolkningar av huruvida treårsplaner mm är uppfyllda. Att Skolverkets regionala organisationer på en kvalitativt sätt ska kunna följa och bedöma de mycket skolnära uppgifter som kan finnas för en huvudman med endast en skolenhet bedöms som omöjligt. Likaså kan bedömas utredningens tanke om Skolverkets regionala organisationers förmåga att hos huvudmän som har

skolenheter inom flera orter med olika socioekonomiska bakgrunder, förutsättningar ska kunna bedömas olika samt korrekt.

4. Utredningens förslag diskvalificerar huvudmännens självständiga ansvar för de skolor som de driver, ett ansvar som regleras tydligt i Skollagens 2:a kapitel.

”Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.”

I dagsläget sker kontroll av huvudmäns kvalitativa arbete redan på ett fungerande sätt genom exempelvis nationella prov, regelbundna tillsyner, inrapporteringar av resultat samt uppgifter till Statistiska Centralbyrån i omfattande form mm.

Utredningens skrivelse kring att inte kultur inom svensk skola ska ha utvecklats genom den skolmodell som nu bedrivs kan ses som helt självklar då kommuner idag bedriver skolutvecklingsprogram för samtliga skolor inom samma kommun på samma sätt oavsett hur skolenhetens socioekonomiska bakgrund eller förutsättningar oftast starkt skiljer sig mellan olika skolområden inom samma kommun.

Istället borde skolutvecklingen innebära en skolenhetsbaserad utvecklingsstrategi som är unik för skolan i syfte att sträva efter att förbättra skolkultur och måluppfyllelse mm. Den vilja till centralisering av makten inom skolan i enlighet med utredningen är inte lösningen på de problem som finns inom svenskt skolväsende.

Utredningen kan sammanfattningsvis ses som ett steg för att staten ska ta över samtliga lärares anställning, statlig finansiering av lärarlöner, löneutveckling. Ett första steg mot en centraliserad statsmakt där inga fristående alternativ inom utbildning finns tillgängligt för vårdnadshavare, en nationell skolvärld där internationella konventioner inte kan uppfyllas gällande vårdnadshavarnas rätt att själva välja utbildningsalternativ för deras barn i enlighet med vårdnadshavarnas egna vilja och uppfattning.

Epilog

Baserat på ovan anförda grunder i detta remissyttrande avvisar Broskolan - Örnsköldsviks Kristna skola utredningen i sin helhet. Förslaget kan inte ses som något annat än ett tydligt ideologiskt drivet steg i att avveckla såväl friskolereformen som friskoleväsendet i sin helhet.

Samtliga frågor som verkar avgörande inom grundskolan har utredningen i sin helhet valt att inte behandla. Ingen fokus på kompetensförsörjningen inom lärarkåren, arbetet med att skapa studiero, arbetet för att stärka arbetsmiljön för elever och lärare, skolans uppdrag för fostran till socialt kompetenta sysselsatta vuxna eller fokus för högre måluppfyllelse har lagts i utredning.

Örnsköldsvik den 27 november 2020

För Broskolan - Örnsköldsviks Kristna skola

Stefan Häggström
Rektor

David Johansson
Skolchef

Bilaga 1: Internationella konventioner som fastslår rätten till religiösa skolor.

- **FN: s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 26.3**
"Rätten att välja utbildning för barnen tillkommer i första hand deras föräldrar"
- **Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen), artikel 14**
"Åtnjutandet av de fri- och rättigheter som anges i denna konvention skall säkerställas utan någon åtskillnad såsom på grund av kön, ras, hudfärg, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationellt eller socialt ursprung, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd eller ställning i övrigt."
- **Internationell konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, artikel 13.3-4**
"3. Konventionsstaterna åtar sig att respektera föräldrarnas, eller i förekommande fall förmyndarnas, frihet att välja andra skolor för sina barn än de som har inrättats av offentlig myndighet, om de följer det som staten kan ha föreskrivit eller antagit som minimistandard, samt deras frihet att trygga en religiös och moralisk uppfostran för sina barn som är förenlig med deras egen övertygelse. 4. Ingen bestämmelse i denna artikel skall tolkas som att den inskränker en fysisk eller juridisk persons rätt att grunda och driva utbildningsanstalter, under förutsättning att principerna i punkt 1 ovan respekteras och att utbildningen där är förenlig med den minimistandard som staten bestämt."
- **Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 14.3**
"Friheten att inrätta undervisningsanstalter med iakttagande av de demokratiska principerna och föräldrars rätt att tillförsäkra sina barn sådan utbildning och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa, filosofiska och pedagogiska övertygelse ska respekteras enligt de nationella lagar som reglerar utövandet av dessa rättigheter."
- **FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen), artikel 29.2**
"2. Ingenting i denna artikel eller i artikel 28 får tolkas så att det medför inskränkning i den enskildes och organisationers rätt att inrätta och driva utbildningsanstalter, dock alltid under förutsättning att de i punkt 1 i denna artikel uppställda principerna iakttas och att kraven uppfylls på att undervisningen vid dessa anstalter skall stå i överensstämmelse med vad som från statens sida angivits som minimistandard."